

1. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
2. האגודה לזכויות האזרח בישראל
3. הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל
4. רופאים לזכויות אדם - ישראל
5. אלמיזאן לזכויות האדם
6. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
7. יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם

על ידי עוה"ד נדים שחאדה ו/או פאדי חורי ואח'
מעדאלה-המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ת"ד 94, חיפה
טל: 04-9501610; סלולארי: 052-3973030;
דוא"ל: Nadeem@adalah.org

העותרים

נגד

1. השר לביטחון פנים
2. שרות הביטחון הכללי

באמצעות פרקליטות המדינה
מרח' צלאח-א-דין 29, ירושלים 91010
טל': 02-6466101; פקס: 02-6467011

3. הכנסת

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636; פקס': 02-6753495

המשיבים

הודעת עדכון מטעם המשיבה 3 ותגובה לתגובת העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 9.8.2016 ולהארכת המועד, מתכבדת המשיבה 3 (להלן: **המשיבה**) להגיש הודעת עדכון מטעמה ולהתייחס לתגובת העותרים מיום 18.7.2016, כדלקמן:

1. כזכור, עניינה של העתירה בתקיפת חוקתיות חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון מס' 7), התשע"ה-2015 (להלן: **התיקון**), אשר האריך את תוקפה של הוראת השעה המעוגנת בסעיף 17 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 (להלן: **הוראת השעה**), וזאת למשך שנה וחצי, עד ליום 4.1.2017.

הוראת השעה האמורה, אשר נחקקה לראשונה בשנת 2002 (והוארכה מאז מספר פעמים) קובעת כי חקירות משטרה של חשודים בעבירות ביטחון (כהגדרתן בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996) מחויבות בתייעוד בכתב בלבד, ופטורות מחובות התייעוד החזותי והקולי המעוגנות בסעיפים 7 ו-11 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, והחלות על עבירות שהעונש המרבי עליהן הוא עשר שנות מאסר ומעלה (למעט במקרים החריגים המנויים בחוק).

2. כזכור, בהודעת העדכון של המשיבה מיום 30.6.2016 עדכנה המשיבה כי ביום 14.6.2016 שלח יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן: **ועדת החוקה**), חה"כ סלומינסקי, מכתב ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ד"ר אביחי מנדלבלט, בו עמד על כך שהוראת השעה אמורה לפקוע בעוד כחצי שנה, וביקש לקבל עדכון בנוגע להחלטות הממשלה בעניין.

בעקבות כך, ביום 29.6.2016 השיב המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי), עו"ד רז נזרי, למכתבו של יו"ר ועדת החוקה. במכתבו ציין כי ביום 23.6.2016 הפיץ המשרד לביטחון פנים את תזכיר חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון – חקירת חשוד בעבירת ביטחון), התשע"ו-2016, להערות הציבור. בתזכיר החוק הוצע לעגן את ההוראה הפוטרת את המשטרה מתיעוד חזותי או קולי של חקירת חשוד בעבירות בטחון כהוראה קבועה. לצד זאת, ברוח המלצות צוות צ'חנובר, מוצע לקבוע בחוק כי פיקוח ובקרה אקראיים על חקירות המשטרה בעבירות בטחון יבוצעו כפי שייקבע בנהלים פנימיים של המשטרה.

3. בתגובת העותרים מיום 17.7.2016 טענו הם כי אין בהסדר המוצע בתזכיר כדי "לרפא" את הפגיעות החוקתיות הגלומות בהוראת השעה וכי "נראה כי ההוראה במתכונתה הנוכחית תישאר בתוקף גם מעבר ל-4.1.2017" (פס" 5 לתגובתם). על כן, ביקשו העותרים כי בית המשפט הנכבד יוציא צו על תנאי ויקבע דיון קרוב בעתירה.

4. **המשיבה סבורה כי יש לדחות את בקשת העותרים, וכי אין מקום להידרש לעתירה במועד הנוכחי.**

5. כזכור, ביום 9.12.2015, בעקבות הדיון בעתירה בפני הרכב של בית המשפט הנכבד, קבע בית המשפט כי:

*ילטענט המדינה והכנסת יש מקום למחוק את העתירה, כיון שהמדובר הפעם בהארכה לשנה ומחצה בלבד, שמחצית שנה בטרם תומה תחל ועדת חוקה חוק ומשפט בכנסת לדון בהמשך; ושנית, הוגש ב-20.9.15 דו"ח ועדת צ'חנובר, שהוא צוות יישום לדו"ח ועדת טירקל, ובו המלצות גם בנושא תיעוד חזותי של חקירות ביטחון, והוא על האבניים במערכת הממשלתית. **אנו סבורים, והעותרים – תוך שמירת טענותיהם לגוף הדברים – מסכימים להמלצתנו, כי אין מקום לדיון לעת הזאת נוכח האמור. אנו מבינים כי גורמי הממשלה – שהנושא מונח על שולחנם בעבודת מטה – קלטו את הרמז' מדיון ועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 23.6.15, ועל כן גם יגבירו חיילים לטיפול בנושא להסדרת קבע, ואין מזרזין אלא למזרזין. בנוסף, משתלב הדבר בטיפול בדו"ח צ'חנובר. נצרך את קולנו לצורך בקידום הנושא במהלך תקופה זו."***

6. המשיבה טענה כי דברים אלה נכונים, אף ביתר שאת, במועד הנוכחי.

7. אכן, מהודעת העדכון של המדינה עולה כי ביום 31.7.2016 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את טיוטת חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון – חקירת חשוד בעבירת ביטחון), התשע"ו-2016.

יש להניח כי עם פתיחת כנס החורף של הכנסת ביום 31.10.2016 תונח הצעת החוק על שולחנה של הכנסת, והכנסת תוכל להידרש להצעת החוק בהתחשב במועד הפקיעה של הוראת השעה הנדונה (4.1.2017). מובן כי במסגרת הליך החקיקה תינתן לעותרים ההזדמנות להעלות את טיעוניהם באשר להצעת החוק.

8. בנסיבות אלה, בנקודת הזמן הנוכחית, משלא הונחה הצעת החוק על שולחן הכנסת וטרם החלו הדיונים בה, בוודאי שאין כל מקום שבית המשפט הנכבד יידרש לעניין. לעניין זה יפים מקל וחומר דברי בית המשפט הנכבד בבג"ץ 761/86 **מיעארי נ' יושב-ראש הכנסת**, פ"ד מב(4) 868, 876 (1989), ולפיהם:

ידחיית הביקורת [השיפוטית – ג.ב.] מאפשרת לכנסת למצות את כל ביטוייה הפוליטיים בלא התערבות שיפוטית, תוך יצירת מציאות נורמטיבית שבה עשויה ההתערבות השיפוטית להיות מיותרת. במצב דברים זה עדיף תמיד לאפשר לגוף המחוקק לנהל את סדריו בלא התערבות שיפוטית".

(ראו עוד בהקשר זה, בג"ץ 10270/07 **האגודה לזכויות החולה נ' הכנסת**, פס" 6 לפסק דינו של כב' השופט מלצר (פורסם בנבו, 26.12.2007); בג"ץ 10703/02 **המועצה לשיווק פרי הדר נ' ממשלת ישראל** (פורסם בנבו, 17.12.2002)).

9. אשר על כן, נוכח האמור, תטען המשיבה כי יש לדחות את בקשת העותרים וכי אין מקום להידרש לעתירה במועד הנוכחי.

היום: 20 בספטמבר 2016
י"ז באלול התשע"ו

ד"ר גור בליי, עו"ד
ב"כ הכנסת